

Rahoittajaorganisaatio ja tutkimusetiikka

Pentti Pulkkinen, Suomen Akatemia

Tekijyys tieteessä | 25.11.2015 | Authorship in science

SUOMEN AKATEMIA

Tutkimusetiikka rahoittajan näkökannalta

- Tutkijalla on ensisijainen vastuu hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta, mutta myös muut tahot, kuten rahoittaja, ovat vastuullisia tehtävän tutkimuksen eettisestä kestävyydestä.
- Akatemia on sitoutunut noudattamaan TENKin HTK-ohjeita ja edellyttää, että Akatemiasta tutkimusrahoitusta hakeva tutkija sitoutuu noudattamaan ohjeita.
- Akatemian lähtökohtana on luottamus tutkijaan ja tutkijayhteisöön
- Akatemia edellyttää, että eettiset luvat ovat kunnossa ennen tutkimuksen aloittamista

HTK-prosessi ja rahoittajan rooli prosessissa

Rehtorin päätökseen, esiselvityksessä tai tutkinnassa noudatettuihin menettelytapoihin tai loppuraportin johtopäätöksiin tyytymätön epäilty tai epäilyn esittäjä voi pyytää lausuntoa TENKiltä 6 kk:n kuluessa päätöksestä.

Rahoittajan näkökulma tekijyyteen

- Akatemia käyttää asiantuntijoita erilaisissa yhteyksissä kuten arvioinneissa. On eettistä, ettei arvioitsija anasta tutkimussuunnitelmissa esitettyjä ideoita tai lavertele niissä olevia tietoja
- Akatemiaan jätetyn hakemuksen varsinainen tekijä tulee olla yksiselitteinen. Toinen tutkija ei voi hakea samalla suunnitelmalla rahoitusta Akatemian toisesta rahoitusmuodosta. Jos näin tehdään niin syyllistytään vilppiin tai jopa tutkimusidean anastamiseen.
- Tutkimustuloksista tulee raportoida totuudenmukaisesti. Jos saavutuksia liioitellaan se vääristää tutkijoiden välistä kilpailua rahoituksesta
- Tutkija ei saa profiloida itseään todellisuutta korkeammalle asemalle.

Tutkijan ansioluettelomalli

- **CV-malli** hyvän tieteellisen käytännön mukaiseksi ansioluetteloksi, jota Akatemia pyytää käyttämään rahoitushakemuksissa.
 - pohja TENKin sivulla (su, sv, en) [pdf-muodossa](#) / [doc-muodossa](#)
 - laadittu TENKin, UNIFI ry:n, Arene ry:n ja Suomen Akatemian yhteistyössä
 - tarkoitettu ohjeistamaan CV:n laatijaa tutkimuseettisistä näkökulmista siten, että **ansiot tulisivat esille mahdollisimman kattavasti, totuudenmukaisina** (oikeat nimikkeet, ei vähättelyä/ liioittelua) **ja vertailukelpoisina**, ts. hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen
- ❖ *CV on kooste henkilön opiskelu- ja työurasta sekä akateemisista ja muista ansioista. Hakuasiakirjoihin liitettynä se on **julkinen asiakirja**, jossa esitettyjen tietojen tulee olla **tarvittaessa todennettavissa**.*

Tulevaisuuden toimia Akatemiassa

- Akatemia tulee osaltaan edistämään entistä näkyvämmiin ja vahvemmin hyvää tieteellistä käytäntöä.
 - Tässä yhteydessä Akatemia edistää avoimen tieteen toimintamalleja osana modernia tieteentekoa (ks. [Avoimen tieteen ja tutkimuksen tiekartta](#))
- Akatemia on nyt lähestynyt tutkimusorganisaatioita kirjeellä, jossa muistutetaan, että mikäli Akatemian rahoituksella työtään tekevä tutkijaa epäillään HTK-loukkauksesta, tulee tutkinnan loppuraportti toimittaa myös Akatemiaan.
- Akatemia valmistelee omaa ohjeistustaan siitä miten loukkaukset huomioidaan Akatemian toiminnassa. Ohjeissa otetaan huomioon kansainvälisiä käytänteitä. Ohjeistus laitetaan Akatemian verkkosivuille.